

1-ברכו THE SOURCE FOR

Having completed קריאת תפלת שחרית, פסוקי דזמרה, we now enter the third section of תפלה. Undoubtedly, קריאת שמע is one of the oldest forms of תפלה. Its words originate in the תורה and all agree that לקרא קריאת שמע is a מצוה מן התורה. We can therefore begin our discussion by noting the historical fact that קריאת שמע has been recited by the Jewish community on a daily basis since מתן תורה.

It is further a fact that קריאת שמע was recited as part of תפלה ברבים at the time of the בית שני as can be seen from the following משנה:

מסכת תמיד פרק ה' משנה א'—אמר להם הממונה: ברכו ברכה אחת, והן ברכו; קראו עשרת הדברים, שמע, והיה אם שמוע, ויאמר; ברכו את העם שלש ברכות: אמת ויציב, ועבודה וברכות כהנים. ובשבת מוסיפין ברכה אחת למשמר היוצא.

In addition to providing historical proof that קריאת שמע was recited in the בית שני, this משנה demonstrates that in בית שני only one ברכה was said before the כהנים recited קריאת שמע.

Other aspects of קריאת שמע וברכותיה lead to questions that are more difficult to answer. When did ברכו and the קדושה within the first ברכה of קריאת שמע become a part of תפלת שחרית? What is the purpose of those two תפילות? How do we explain the אין פורסין את שמע. . . פחות מעשרה that we studied which taught us:

Let us begin by searching for the origin of ברכו. Any discussion as to the origin of ברכו must begin by highlighting the points at which ברכו or its equivalent נברך אלוקינו appear in Jewish practice: before תפלת מעריב and תפלת שחרית in ברכות קריאת שמע; before תפלת מנחה, תפלת המזון and ברכת המזון. Because ברכו is not a part of תפלת מעריב, תפלת מנחה and תפלת המזון, we can conclude that ברכו has no connection to שמע.

The ברכה הזימון which introduces קריאת שמע וברכותיה shares its origin with ברכו as found in the following משנה:

מסכת ברכות פרק ז' משנה ג'—כיצד מזמנין? בג' אומר נברך; בג' והוא אומר ברכו. בעשרה אומר נברך לאלהינו; בעשרה והוא אומר ברכו. אחד עשרה ואחד עשרה רבוא במאה אומר נברך לה' אלהינו; במאה והוא אומר ברכו. באלף אומר נברך לה' אלהינו אלהי ישראל;

באלף והוא אומר ברכו. ברבוא אומר נברך לה' אלקינו אלקי ישראל אלקי העבאות יושב הכרובים על המזון שאכלנו; ברבוא והוא אומר ברכו. כענין שהוא מברך כך עונין אחריו: ברוך ה' אלקינו אלקי ישראל אלקי העבאות יושב הכרובים על המזון שאכלנו. ר' יוסי הגלילי אומר לפי רוב הקהל הן מברכין שנאמר (תהלים סח) במקהלות ברכו אלקים ה' ממקור ישראל. אמר רבי עקיבא מה מצינו בבית הכנסת אחד מרובין ואחד מועטין אומר ברכו את ה'; רבי ישמעאל אומר ברכו את ה' המבורך.

That **ברכת המזון** and **ברכת התורה** share common elements can be seen from the following **גמרא**:

ברכות-כא'-א'-אמר רב יהודה: מנין לברכת המזון לאחריה מן התורה - שנאמר: (דברים ח') ואכלת ושבעת וברכת. מנין לברכת התורה לפנייה מן התורה - שנאמר: (דברים ל"ב) כי שם ה' אקרא הבו גדל לאלהינו. אמר רבי יוחנן: למדנו ברכת התורה לאחריה מן ברכת המזון מקל וחומר, וברכת המזון לפנייה מן ברכת התורה מקל וחומר לאחריה מן ברכת המזון מקל וחומר: ומה מזון שאין טעון לפניו - טעון לאחריו, תורה שטעונה לפנייה - אינו דין שטעונה לאחריה וברכת המזון לפנייה מן ברכת התורה מקל וחומר: ומה תורה שאין טעונה לאחריה - טעונה לפנייה, מזון שהוא טעון לאחריו - אינו דין שיהא טעון לפניו. איכא למפרך: מה למזון - שכן נהנה, ומה לתורה - שכן חיי עולם. ועוד, תנן: על המזון מברך לאחריו ואינו מברך לפניו. תיובתא.

Notice from the following that the **ברכות קריאת שמע ברכו** which introduces **שמע** is derived from the same source as the **ברכות התורה ברכו** before:

ספרי דברים פיסקא שו-כי שם ה' אקרא- רבי יוסי אומר מנין לעומדים בבית הכנסת ואומרים ברכו את ה' המבורך שעונים אחרים ברוך ה' המבורך לעולם ועד שנאמר כי שם ה' אקרא הבו גדל לאלקינו.

It should be noted that all three **מצוות מדאורייתא** share the fact that all are **מצוות**. As a result, when the **גמרא** discusses each one, it is fair to suggest that the **גמרא** is relating practices that existed well before the time of the **גמרא**. They share one more element. Each is a **דבר שבקדושה** in that each requires a **מנין**. The following statement of the **מגן אברהם** confirms that **ברכת זימון בעשרה** is a **דבר שבקדושה**. In doing so, the **מגן אברהם** provides us with the first step towards understanding the purpose of **ברכו**.

אורח חיים סימן קצב הקדמה-תוב בזהר ריש פ' דברים: שיאמר הב לן ונברך כי כל מילי דקדושה בעי הזמנה. ומזה נוהגין בל"א לומר רבותי מי"ר וועלי"ן בענשי"ן והן עונין יהי שם יי" מבורך מעתה ועד עולם.

TRANSLATION OF SOURCES

'משנה א' -The leader said to them: Recite one Bracha and they recited it; Read the Ten Commandments; Shma; V'Haya Im Shamo, Va'Yomer; Make three blessings in front of the people: Emes V'Yatziv, V'Avoda (Ritzai) and the Blessings of the Kohanim. On Shabbat they would add one more blessing for the departing shift of Kohanim.

'משנה ג' -Mishnah. What is the formula for Zimmun? If there are three, he [the one saying grace] says, 'let us bless [Him of whose bounty we have eaten]'. If there are three beside himself he says, 'bless'. If there are ten, he says, let us bless our G-d'; if there are ten beside himself he says, 'bless'. It is the same whether there are ten or ten myriads. If there are a hundred he says, 'let us bless the Lord our G-d'; if there are a hundred beside himself he says, 'bless'. If there are a thousand he says 'let us bless the Lord our G-d, the G-d of Israel'; if there are a thousand beside himself he says 'bless'. If there are ten thousand he says, 'let us bless the Lord our G-d, the G-d of Israel, the G-d of hosts, who dwells among the Cherubim, for the food which we have eaten'. If there are ten thousand beside himself he says, 'bless'. Corresponding to his invocation the others respond, 'blessed be the Lord our G-d the G-d of Israel, the G-d of hosts, who dwells among the Cherubim, for the food which we have eaten'. R. Jose the Galilean says: the formula of invocation corresponds to the number assembled, as it says: bless You G-d in full assemblies, even the Lord, You that are from the fountain of Israel. Said R. Akiba: what do we find in the synagogue? Whether there are many or few the reader says, 'bless You the Lord. R. Ishmael says: bless you the Lord who is blessed.

'ברכות-כא-א' -Rav Yehudah said: Where do we find that the Grace after Meals is ordained in the Torah? Because it says: And you shall eat and be satisfied and bless. Where do we find that a blessing before studying the Torah is ordained in the Torah? Because it says: When I proclaim the name of the Lord, ascribe you greatness to our G-d. R. Johanan said: We learn that a blessing should be said after studying the Torah by an argument a fortiori from grace after food; and we learn that grace should be said before food by an argument a fortiori from the blessing over the Torah. The blessing after the Torah is learnt a fortiori from the grace after food as follows: Seeing that food which requires no grace before it requires a grace after it, does it not stand to reason that the study of the Torah which requires a grace before it should require one after it? The blessing before food is learnt a fortiori from the blessing over the Torah as follows: Seeing that the Torah which requires no blessing after it requires one before it, does it not stand to reason that food which requires one after it should require one before it? A flaw can be pointed out in both arguments. How can you reason from food [to the Torah], seeing that from the former he derives physical benefit? And how can you reason from the Torah [to food], seeing that

from the former he obtains everlasting life? Further, we have learnt: AT MEALS HE SAYS THE GRACE AFTER BUT NOT THE GRACE BEFORE? — This is a refutation.

אקרא - כי שם ה' אקרא - ספרי דברים פסקא שו - Rabbi Yosi said: from where do we learn that those who are standing in synagogue and others recite Barchu Et Hashem Ha'Mivorach that they answer Baruch Hashem HaMivorach L'Olam? From the verse: Ki Shem Hashem Ekra Havu Godel L'Eilokainu.

מגן אברהם אורה חיים סימן קצב הקדמה - Read what is found in the Zohar in the beginning of Sefer Devarim: that it is necessary to precede Birkat Hamazon with the words: “come let us Bless” because all words of kedushah require an invitation. From this rule we began the practice that one says (in Yiddish) Robosai Mir Villin Benchen and those around him answer YiHi Shem Hashem Mivorach Mai-Ata V'Ad Olam.

SUPPLEMENT

Section of the Zohar where the Quote by the אברהם Originated

זוהר כרך ג (במדבר) פרשת בלק דף קפו עמוד ב-אכלו והוא ינוקא הוה אמר מלי

They ate their meal, while the boy gave expositions of the Torah.

דאורייתא וחדושי אורייתא, אמרו הב ונברך, אמר להו יאות אמרתון, בגין דשמא

Having finished they said: 'Come, let us say grace.' He said to them: 'You have spoken well, since the Holy Name

קדישא לא מתברך בברכה דא אלא בהזמנה, פתח ואמר (תהלים לד) אברכה את יי'

is not to be blessed with this blessing unless permission is asked.' He then cited the verse: "I will bless the Lord

בכל עת וגו', וכי מה חמא דוד לומר אברכה את יי' אלא חמא דוד דבעי הזמנה ואמר

at all times" (Ps. XXXIV, 2). He said: "For what reason did David use the permissive form *abarechah* (let me bless)? Because

אברכה בגין דבשעתא דבר נש יתיב על פתורא שכינתא קיימא תמן וסטרא אחרא

David wanted to teach that this type of blessing requires permission. When a man sits at a table the Shekinah is there and the

קיימא תמן, כד אזמין בר נש לברכא לקודשא בריך הוא שכינתא אתתקנת

"other side" is there. If a man invites the company to bless the Holy One the Shekinah takes her place

לגבי עילא לקבלא ברכאן וסטרא אחרא אתכפיא ואי לא אזמין בר נש לברכא

above to receive the blessings and the "other side" is kept down. But if a man does not invite

לקודשא בריך הוא סטרא אחרא שמע ומכשכשא למהוי ליה חולקא בהיא ברכה, ואי

the company to bless the Holy One, the "other side" hears and pushes in that he may have a share in that blessing

תימא בשאר ברכאן אמאי לא אית הזמנה, אלא ההוא מלה דברכה דקא מברכין עליה

It may be asked, why is not such an invitation necessary in the case of other blessings (over food)? The fact is that the character

איהו הזמנה, ות"ה דהכי הוא דהאי דמברך על פרי ההוא פרי איהו הזמנה ומברכין

of the thing over which the grace is said is itself an invitation For instance, if one says grace over fruit, that fruit is itself an

עליה, ולית ליה חולקא לסטרא אחרא וקודם דא דהוה ההוא פרי ברשות דסטרא

invitation, and the "other side" has no share in it. For previously (in the three years of "uncircumcision" ערלה-)

אחרא לא מברכין עליה, וכתוב (ויקרא יט) לא יאכל בגין דלא יברכון על ההוא פרי

it was in the power of the "other side", and no blessing was to be said over it as it is written: "Do not eat." The reason not

ולא יתברך סטרא אחרא. כיון דנפק מרשותיה יאכל ומברכין עליה ואיהו הזמנה

to bless that fruit was so that the "other side" would not receive a blessing. Once the fruit emerged from the power of the "other side" it may be eaten and a blessing is said over it, and this is itself the invitation

לברכתא וכן כל מילין דעלמא דקא מברכין עלייהו כלהו הזמנה לברכתא, ולית בהו

to the blessing. In the same way, with all other matters that require a blessing, it is the matter itself that invites the blessing and

חולקא לסטרא אחרא, ואי תימא אוף הכי לברכתא זמון כסא דברכתא הוה הזמנה,

the "other side" has no share in the blessing. You may still ask, but for the grace after meals the cup of benediction is the invitation,

אמאי הב ונברך, אלא הואיל ובקדמיתא כד הוה שתי אמר בורא פרי הגפן, הא הזמנה

why should one have to say, Come, let us say grace? The reason is that when one drank earlier in the meal he said the blessing "Creator of the fruit of the vine", which was an invitation,

הוי, והשתא לברכתא מזונא בעינן שנוי להזמנה אחרא דהא כסא דא לקודשא בריך הוא

and now for the grace after meals we require a change for another invitation, since this cup is for God

הוי ולא למזונא ובגין כך בעי הזמנה דפומא.

and not for food.' Because of this, we require a new invitation.

2-ברכו THE SOURCE FOR

Now that the **מגן אברהם** has established for us that **כל מילי דקדושה בעי הזמנה**, we have to put that principle to the test. Does that principle explain why we recite **ברכו** before **ברכת המזון**? **בברכת המזון** before **נברך אלוקינו** and **קריאת התורה** and **קריאת שמע וברכותיה**? From the **משנה** in **מגילה** that we studied concerning the activities that require ten men, we can conclude that because **קריאת התורה** must be recited in a group of at least ten men, **קריאת התורה** is a **דבר שבקדושה** and the **ברכו** that precedes the **ברכות התורה** acts as the **הזמנה**. But how is **ברכת המזון** a **דבר שבקדושה** that requires a **הזמנה**? What aspect of **קריאת שמע וברכותיה** requires a **מנין**? Are we not allowed to perform the **מצוה** of **קריאת שמע** without a **מנין**?

Perhaps we need to first analyze the concept of a **דבר שבקדושה**. It is related to the **מצוה** of **קידוש ה'**. The primary source for the **מצוה** of **קידוש ה'** is described as follows: **ספר המצוות לרמב"ם מצות עשה ט-והמצוה התשיעית היא שצונו לקדש השם. והוא אמרו (אמור כב) ונקדשתי בתוך בני ישראל. וענין זאת המצוה אשר אנחנו מצווים לפרסם האמונה הזאת האמתית בעולם ושלא נפחד בהיזק שום מזיק. ואע"פ שבא עלינו מכריח גובר יבקש ממנו לכפור בו יתעלה לא נשמע ממנו אבל נמסור עצמנו למיתה.**

The same **פסוק** that teaches us the **מצוה** of **קידוש ה'** also teaches us that a **מנין** is necessary in order to recite a **דבר שבקדושה**.

מסכת מגילה דף כג' עמוד ב'-גמרא. מנא הני מילי? אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן: דאמר קרא (ויקרא כ"ב) ונקדשתי בתוך בני ישראל – כל דבר שבקדושה לא יהא פחות מעשרה. מאי משמע? – דתני רבי חייא: אתיא תוך תוך, כתיב הכא ונקדשתי בתוך בני ישראל, וכתיב התם (במדבר ט"ז) הבדלו מתוך העדה, ואתיא עדה עדה, דכתיב התם (במדבר י"ד) עד מתי לעדה הרעה הזאת, מה להלן עשרה – אף כאן עשרה.

The connection between **קידוש ה'** and a **דבר שבקדושה** is brought home by Rabbi Dr. Norman Lamm, former President of Yeshiva University and currently Rosh HaYeshiva of REITS in his book *The Shema-Spirituality and Law in Judaism*. In Chapter 9, entitled: **ברוך שם כבוד (Blessed Be the Name of His Glorious Kingdom Forever and Ever)** (**מלכותו לעולם ועד**): *The Interloping Verse*, (p. 70), Rabbi Lamm lists three elements that are articulated in that verse. The third element contributes to our discussion:

- c. The Liturgical Sanctification of the Divine Name (**קידוש ה' בדברים**). The

Halakha teaches that the Divine Name is sanctified not only by an act of martyrdom, and not only by exemplary moral conduct, but also by proclaiming faith in G-d's holiness in public prayer. In all such cases of liturgical **קידוש ה'**, such as the recitation of the **קדיש**, the **קדושה** or **ברכו**, the mitzvah is performed in the form of a dialogue: the reader issues the summons to perform the sanctification, and the congregation responds. The verse **ברוך שם כבוד** represents such a response to the mention of the divine Name(s) in the Shema.

Rabbi Nosson Ortner, Chief Rabbi of Lod in his **ספר יד נתן** adds to Rabbi Lamm's point: **אורה היים סימן כה' -יא' - דהא דילפינן התם מונקדשתי דבעינן עשרה, כולל שני ענינים הא' דכל דבר שבקדושה בעינן עשרה וזה אסמכתא ומדרבנן, כדברי הר"ן, וכדאיתא התם דיש דברים שתקנו רבנן דיהא בעשרה, משום דמיקרי דבר שבקדושה, כגון קריאת התורה וברכת כהנים וכלשון התר"י ברכות כ"א: דכל דבר שבקדושה; אינו רוצה לומר כל דבר שיש בו קדושה, אלא ה"ק כל דבר שהותקן לאומרו בעשרה מתחילה משום קדושה, אינו בפחות מעשרה. והדבר הב', דאמירת דברים שתוכנם קידוש השם, יש לעשותו בעשרה וזה מן התורה, אף דעצם חיוב אמירתם הוא מדרבנן, כיון דזה ממש ענין של ונקדשתי יש לעשותו בעשרה כאשר הוא נעשה. וכאשר אומרים אותם מקיימים מצוה מן התורה של ונקדשתי.**

Rabbi Ortner views the concept of a **דבר שבקדושה** as the means by which **חז"ל** enhanced several **מצוות מדרבנן** like **תפלה** by combining those **מצוות מדרבנן** with acts that constitute the **קידוש ה'** of **מצוה מדאורייתא**.

And we can add one more point. Although the **גמרא** articulates the rule as: ten men must be present in order to recite a **דבר שבקדושה**, the rule can also be stated in the reverse: when ten men congregate together, it is necessary to perform the **מצוה** of **קידוש ה'** by performing what Rabbi Lamm describes as **קידוש ה' בדברים**. When ten men congregate together to **פורם על השמע**, it is necessary to recite **ברכו** as an act of **קידוש ה' בדברים**. When ten men congregate together to eat a meal, it is necessary to recite **נברך אלוקינו** as an act of **קידוש ה' בדברים**. We already noted this concept in practice when we studied the origin of **קדיש יתום**. We learned that **קדיש** was recited at a funeral because ten men congregated to perform the **מצוה** of burying someone. That stated, the concept poses a challenge to some of our contemporary practices-when ten or more men congregate at a simcha, like at a **קידוש** after shul or at an engagement party, is there likewise a requirement that the ten men perform an act of **קידוש ה' בדברים**; in other words, should any congregating of ten men always include **ברכת המזון** and **המוציא נטילת ידיים** so that the group can perform an act of **קידוש ה' בדברים**?

TRANSLATION OF SOURCES

ט ספר המצוות לרמב"ם מצות עשה ט-The Ninth Positive Mitzvah is to Sanctify G-d's name. The source for this Mitzvah is the verse: And I will be sanctified within the Jewish People. With this Mitzvah we are commanded to make known that our beliefs represent the true beliefs in the world and we should not fear that anyone will harm us. Although a great force may come upon us which demands that we deny our beliefs in G-d, we should not heed that force but instead we should allow ourselves to die.

ב' עמוד ב'-מסכת מגילה דף כג' עמוד ב'-How do we know that certain practices require a quorum of ten men? Rabbi Chiya son of Abba said in the name of Rabbi Yochanon: there is the verse: And I will be sanctified within the Jewish People. Words of Holiness should not be recited with less than ten men present. From where did we learn that? We learn it from the fact that the word: "within" appears in two verses. In the aforementioned verse, the Torah says: "within" and in a verse in the section of the Torah dealing with the errant spies, the Torah uses the word "within" as follows: separate yourselves from within that group. We then compare two verses where the Torah uses the word: "group"; in the aforementioned verse and in the same section of the Torah, in a verse which reads: Until when will this "group" be evil. Just as in the latter verse the Torah called ten men a group so too the Torah used the word "group" to mean a group of ten men in the former verse. Once we connect all three verses together we can learn that a group of ten is required in order to sanctify G-d's name.

א' יא' ספר יד נתן אורה חיים סימן כח' -יא'-The rule that you need ten men to recite a Matter of Holiness which was derived from the verse: And I will be sanctified, contains within it two elements. First, that the rule requiring ten men to recite any Matter of Holiness is supported by a verse from the Torah but really is only a Rabbinical law as we learned: there are matters that were authored by our sages that can only be recited in the presence of ten men because they are Matters of Holiness, such as reading the Torah and the blessings of the Kohanim as the Talmud says: all Matters of Holiness. The Talmud was not teaching us that all matters that have holiness need to be recited in a group of ten men. Instead the Talmud meant to teach us that any prayer that was composed to be recited in the presence of ten men because of its holiness cannot be recited except in the presence of ten men. Second, that the rule that matters that have within them the sanctification of G-d's name must be recited in the presence of ten men is a requirement of the Torah even though the underlying matter was founded by Rabbinical decree. Because it is a rule that was learned from the word in the Torah: V'Nikdashti, the rule requires that it must be recited in the presence of ten men. When we recite those matters we are fulfilling a requirement from the Torah to sanctify G-d's name.